

148

Concert

van het

CURAÇAOSCH PHILHARMONISCH ORKEST

op

Dinsdag 10 Februari 1948 des avonds om
half negen

in het

THEATER BRION

TEXAS PERSONNEL DEPARTMENT

Programma

I.

Symphonie No. 78 in c kl.t.

Joseph Haydn (1732-1809)

Vivace
Adagio
Menuetto. Allegro
Finale. Presto

II.

Concerto in a kl. t. Op. 16

Edvard Grieg (1843-1907)

Allegro molto moderato
Adagio
Allegro moderato molto

Soliste : Mevrouw R. Maal-Hamer

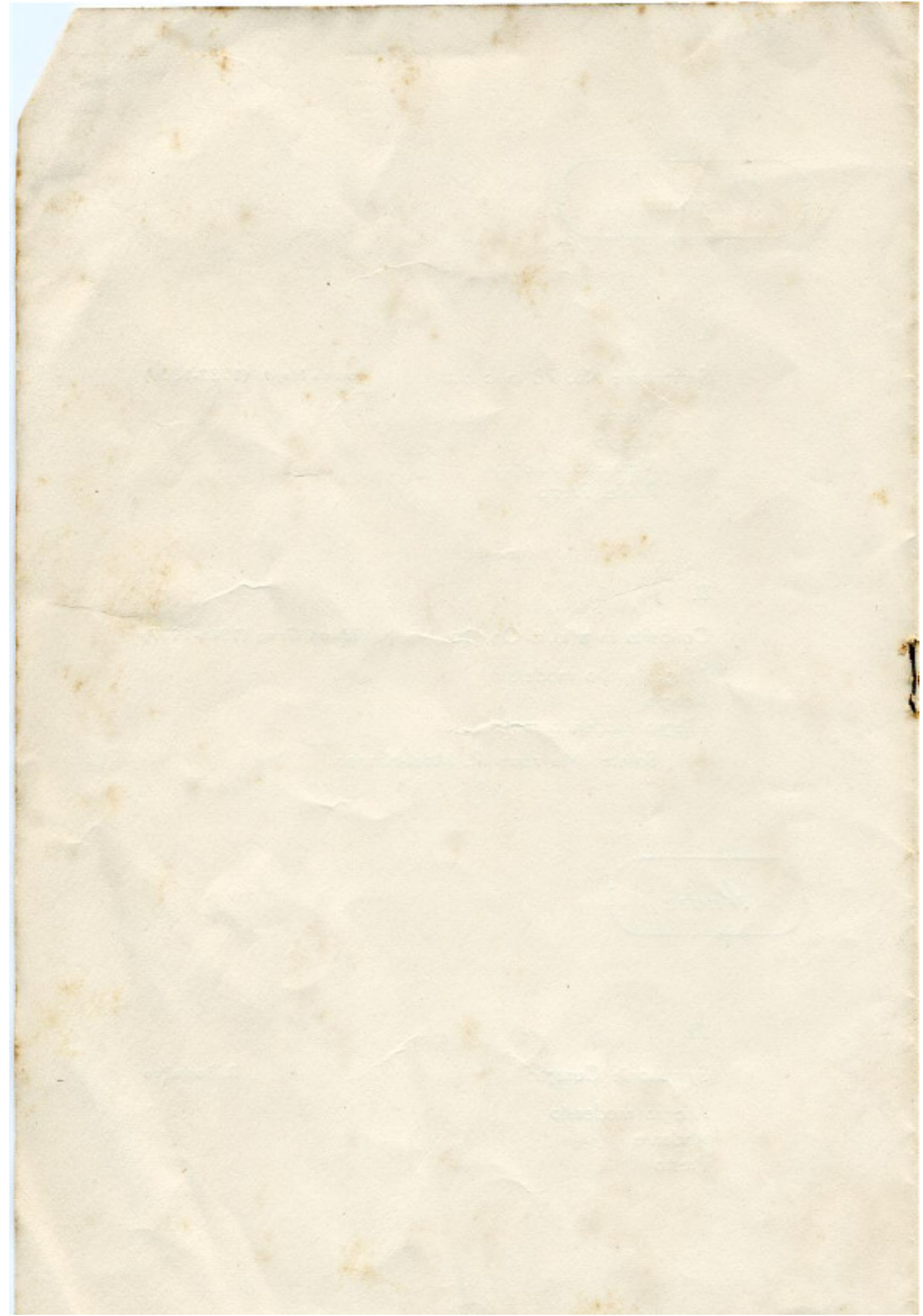
Pauze

III.

Symphonie Curaçao

R. Boskeljon

Allegro moderato
Andante
Presto

I.

Joseph Haydn, die de 31e Maart 1732 te Rohrau (op de grens tussen Oostenrijk en Hongarije) werd geboren, heeft zijn eerste achttien symphoniën voor het merendeel geschreven naar het model van Ph. Em. Bach alleen voor strijkinstrumenten. Daarna heeft hij blaasinstrumenten bijgevoegd en legde daarmee de grondslag voor het hedendaags orkest. Door de hervorming, die Haydn in zijn latere symphoniën heeft gebracht, heeft hij de symphonie verheven tot het peil van de grote kunstwerken, waarop Mozart, Beethoven, Brahms en zovele anderen voortgebouwd hebben. Haydn heeft niet minder dan 120 symphoniën geschreven. Zijn hoogtepunt bereikte hij in de twaalf Londen symphoniën, die hij gedurende zijn verblijf in de hoofdstad van Engeland van 1790 tot 1792 en van 1794 tot 1795 geschreven heeft. De symphonie No. 78 in c kl.t. werd vóór die tijd geschreven, doch de helderheid, waarmee Haydn zijn thema's hierin ontwikkelt en de reinheid van zijn modulaties verraden reeds de grote meester.

II.

Het enige concerto, dat Grieg voor piano en orkest geschreven heeft, werd in 1868 gecomponeerd en in 1870 voor het eerst uitgevoerd, aanvankelijk zonder veel succes. Eerst na 1900 begon het meer en meer populair te worden. Het hoofd thema van het eerste gedeelte is gebouwd op de Noorse folklore, welke bewerking veel doet denken aan Schumann. Het tweede gedeelte is zeer romantisch geschreven. Vooral in die passages, waarin de piano met orkest samenspeelt komen zeer schone passages voor. Het slot, geschreven in de sonatevorm is zeer onstuimig; het eerste thema bij wijze van een Noorse dans, is zeer pianistisch behandeld; het tweede thema wordt eerst door de fluit ingezet, daarna door de piano overgenomen om aan het slot door het gehele orkest fortissimo gespeeld te worden, door schitterende arpeggios van de piano begeleid, een waardig slot vormend aan dit werk van Grieg.

III.

De symphonie Curaçao heeft als motieven enkele ons allen welbekende Curaçaose melodiën.

Het eerste gedeelte (Allegro moderato) is gebouwd op het kinderspelied „Luna cu solo, lagami pasa”. Reeds in de aanvang hoort men dit lied door het gehele orkest aanheffen. Na een korte ontwikkeling van het hoofdthema volgt het tweede gedeelte van het lied, dat eerst door het koper, vervolgens door het hout wordt gespeeld om daarna door het gehele orkest in fuga vorm te worden herhaald. De violen en altviolen zetten nu een variant op het hoofdthema in, waarbij de clarinetten het lied „E cas e cas ta bon traha” inleiden, hetwelk door de fagot wordt overgenomen, echter als overgang naar het tweede thema, dat in de aanvang telkens onderbroken wordt door de clarinetten en hoorns. Thans komt de verdere ontwikkeling van het hoofdthema, waarna het gehele eerste deel herhaald wordt, doch nu in een andere toonaard, en met enige wijziging in de hoofdinstrumenten. Na de Coda, waarbij de drie motieven afwisselend worden gehoord, zet het koper het tweede deel van het hoofdthema in, dat het gehele orkest overneemt en tot een climax voert, waarmede het eerste gedeelte wordt besloten.

Als motief voor het tweede gedeelte (Andante) heb ik genomen het welbekende volkslied „Nos tera ta baranca”. Het begint met een melodie in fuga vorm gespeeld door de strijkers, waarna de houtblazers het hoofdthema inleiden, dat overgenomen wordt door alle groepen uit het orkest, eerst door de celli en bassen, vervolgens door de 2e violen en altviolen en zo verder. Tot het hoofdthema komt het echter nog niet want plotseling treedt de clarinet op met het eerste thema als solo, begeleid door de strijkers. Nu wordt de aanhef van het hoofdthema herhaald, eerst door de hoorns, dan door de clarinetten en vervolgens door de hobo's en fluiten, waarna het gehele orkest jubelend het hoofdthema in een Maestoso tempo speelt, om met een passage van de hoorns, hobo's, clarinetten en fagot weg te sterven.

Het derde gedeelte (Presto) heeft als hoofdthema „E cas e cas ta bon traha” dat geheel in de traditionele stijl van Haydn is opgebouwd.

